

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

89. Riccius & Pasius in Sinas vocantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

lominus, erigebátque inter molestias suscepti operis sanctus senex P e-
trus Gomesius; sed distrahebant in alia ministeria qui nostris Macai
prærant, flocci habita ratione illius studij, cuius nullum unquam fo-
re fructum rebantur: quod ubi rescivit Valignanus, nostris mandavit
è Iaponia ut esset immunis ab omni prorsus alia occupatione quantum-
vis vtili, ac ne parum consultè pergerent dicere præstantis operæ ho-
minem curis linguarum inutilibus distineri, duos quoque illo clariore
ad eandem euocauit Matthæum Riccium, & Franciscum Pasium, de
quibus quamprimum occurreret dicere.

89
Riccus &
Pafius in Si-
nas vocan-
tur.

Cæterum exibat Ruggerio strigosi laboris alter annus, iamque
Deo viri obedientis ingenium acunte lecta vocum Sinenfium ali-
quot millia, & probè didicerat, & characteribus totidem scienter de-
scribebat; quare mox Christiana mysteria & præcepta breui scripto
vulgauit, magna sui apud Literatos fama, & Fidei bono. Illum quin
etiam Præfecti Sinenfes Lusitanis Quanceum quotannis semel aut ite-
rum traiciantibus ad mercium diribitionem non sinebant modo sed vo-
lebant omninò adesse comitem, quod modestiores, & fidiiores, Patrum
præsentia experirentur Lusitanos, quæ trimestres moræ, incommoda-
bant Ruggerij studiis non parum, sed mirificè conferebant ad obtinen-
dam in Sinis fixam sedem, quæ dum negaretur frustra parè Foret is
linguæ apparatus: ac Prima quidem Macao Quanceum illius profectio
quæ in seculi annum 80. incidit tristi ore, indignatorum Magistratum,
& populi exceptu, grauiter illum conturbauit. Egregio iuueni persua-
serat è nostris qui eum ad fidem conuerterat, ut relicta Quanceo patria
Macaum aufugeret; quod sanè improuidum, & malè sanum consilium
secutæ mox pro tribunalibus Bonziorum querelæ; Magistratum iræ,
retractio iuuenis fugitiui, & dura verbera, ingens Caineri Episcopi
discrimen, & de Patrum mente infida quàm falsus rumor tam latè dif-
fus; subuerti nimirum ab iis Sinenfes, & Lusitanis in seruos abduci.
Gnarus itaque Ruggerius se mille oculis obseruari, solerter omnia vi-
tare, quæ suspitionis umbram Sinenfibus facerent; & sui quidem ea
indicia prodere, quæ conceptum errorem iis abstergerent; Sociorum
verò ubicumque se daret occasio sincera studia, & simplicem animum
tueri; familiari demum comique frequentatione Sinenfes ad eò mulcere,
ut illum mutò, & honorificè viderent, interque hos summus armo-
rum Præfectus, quòdque mirabilius, & maius, ipse Aitans, Externor-
um, & Præfes & Iudex, apud quem Ruggerij virtus, & sapientia tan-
ti fuit, ut cum nobiles Lusitanos & in genua prouolutos, & in assi-
duas proclinationes, & procul audiret; solum sibi ad latus Ruggerium
iuberet in pedes consistere, ac dum ij sub noctem cogerentur, suas se
se in naues recipere, Ruggerium in vrbe retineret, assignaretque illi
palatium quo tributarij ad Regem legati consueuerant excipi; sacellum
statim in eo dedicauit in quo Lusitani sacra, & dies obibant festos.
Confluebant ad eum deinceps liberè, omnis ordinis Literati, explora-
turi

turi cuiusmodi essent Europæa ingenia, & num aliquid nosse possent, quod ipsos hæcenus latuisset. Lacescebant igitur gaudentem sexcentis de natura, de moribus, de religione etiam, quæsitis; suspiciebantque, lingua sibi omnino peregrina, etsi non ita facile, nec sine parato ad latas interpretare dicentem, cumque linguæ illius quæ Literatorum est propria laboriosissimam disciplinam ab homine orbis alterius interpretarentur motu non alio initam, quàm singulari erga se benevolentia & existimatione Sinensis doctrinæ eximia, miris modis ad eum afficiebantur; ad hæc eorum quæ nisi ab eo nunquam audierant maiestas, & dignitas, ita illos cepit, ut magni Magistri nomine illum insignirent. Fuitque hæc sementis prima, non frustra, nec in arenis facta cuius messim post paulum spectabimus. Egit suas quoque in ea partes, pietas Lusitana, nam simulachrorum Sacerdotes apud Literatos, cæno viliores, apud populum nihili cum fiant; pernecessarium videbatur longè aliam mentem de Præceptoribus, & Sacerdotibus legis Christianæ Sinis imprimere. Ergo Lusitani qui Quancei tunc erant in trimestri sua statione, lecto die solenni prodeunt, pretiosis vestibus, auro & gemmis tecti: Ruggerium gestatorio sublatum, in planum summæ puppis ferunt, & cella in sede statuunt, circum chlamydes suas insternunt purpureas longèque in genua prostrati, omnes illi exhibent honores supremæ venerationis, quibus solent Sinenses, summos prosequi Mandarinos. Hinc sublimior apud Sinas Ruggerij existimatio; hinc nullum postea Lusitanis forum nisi præsentem Ruggerio, ut cui tantum ab iis deferri crederent Sinenses, ne quid coram auderent immodestum aut falsum; hinc post illas trimestres nudinas, Quanceo multi Macaum venerunt, ut ab eo audita plenius regustarent, inter quos viginti, Christianitatis numerosæ primitiæ nobiles, Christum sacro Baptismo professi sunt, ultroque, sui iuris cum essent & liberi remanere Macai voluerunt. sub hæc Italus quidam, mercatorne an miles incertum, post quidem è S. Francisci Ordine, ducatos Ruggerio donauit trecentos, quibus ab templi nostri tergo ædificauit domunculam, vbi ad sacrum fontem Cathecumeni pararentur quam propterea à S. Martino appellauit; Eos illic instruebat ex seminarij regula, & Magisterio mutuo dum linguam docebat Lusitanam, Sinensem ex iis addiscebat. Redeunte verò altera Quanceum anni proximi navigatione ad commercium trimestre, comitatus est Lusitanos, & liberalius etiam ab Aitao habitus quam priori, huic enim solitum incolli Siani Legatis palatium habitandum dedit, & idoli fanum quod in sacram ædiculam verteret, diruto itaque simulachro, Regina Angelorum præclaram statuam in deiecti locam reposuit, & in magnifico locauit altari; nec defuere qui carperent, tantum homini extraneo licere, est enim ciuitas Quanceum externis peculiariter infensa, sed postquam Aitaus officiosè Patrem visit; & factum probauit & ornatum sacelli splendidum laudauit; omnis illa tumultuantium indignatio metu priuato

nato extincta concidit. Delectabatur Airaus nostris ritibus vehementer spectabatque illos tam cupidè, & crebro, vt eum familiares admonerent, cauendum in aula ne qua cum externis communicare consilia fingeretur: dæmones etiam Ruggerij conclauæ trinoctij strepitu, & quasi ruentium ædium fragore vexantes, adhibitis Ecclesiæ precibus abegit Ruggerius Martij 9. anni 1582. ex Iaponia redux Valignanus, cum Legatis ad summum Pontificem quatuor, ab Rege Bungi, & Omuræ dinalta; operiebatur Macai ventos annuos Malacam; cruciabatque se interim curis & desiderijs inferendi secum vt cæperat in Sinas crucifixi; cernebatur haud rarò Sinas longè de fenestra prospectans, & audiebatur interdum succlamans. O silex indomita quamdiu tuæ salutis obstabis pertinax? quamdiu oppones rebellem animum, & impetrabiles aditus Regi tuo Christo, quem tot pridem à te seculis excludis; quod ipse lacrimis pluribus quàm verbis deplorabat; & ne illic hæteret in salute Sinarum otiosus sodalitatem illorum Iesu nomine instituit, in quam adscribi voluit neminem præter Sinensia Lusitanorum mancipia, vt in seruitutis infelicitate felicem nacti, salutaris Baptismi sortem, pro conditione fidei nouæ ac teneræ erudirentur seorsum conuenientius in omni officio pietatis. Ad hoc illos scripta formatos regula, tradidit Christianorum Patri quod munus & nomen inter nostros vbicumque per Indiam versatur Societas, nemini creditur nisi virtutis multum industriæ atque animosæ, cuique Apostolicis in functionibus perspectæ. Conuersioni præsumt infidelium, & conuersorum institutioni; operariorum dispensant labores; catechumenos congregant ad solennia Baptismi; eorum animis, atque corporibus necessaria procurant, & iis vbique se Patres exhibent, quærendoque iis subsidio nec nostris superioribus, nec Lusitanorum Præfectis, parè ac timidè vtuntur, imò nec Principibus Ethnicis, & Ministris quorum ideirò beneuolentiam, omni modestiæ, & vrbانيتatis officio sibi conciliant, eamque subinde muneribus emunt. Fungebatur hoc ministerio Valignanus, cum applicuere ex India quos euocauerat ex India Riccius & Pafius, moxque in eandem cum Ruggerio. Sinensis linguæ disciplinam se toti immerferunt, vt patefacto, si Deus annueret, in Sinas aditu præsto essent ad opus. Verum proximo Decembri adest à Prorege Cantonensis Prouinciæ Minister Sciaochino missus cum mandatis, ex quibus etsi magis timeretur Lusitanorum eiectione ex insula Macao, quàm nostrorum in Sinas speraretur ingressus, Dei tamen benignitas in contrarium illa vertit. Est Cantonensis Prouincia lubricæ admodum sollicitæque custodia; vt quæ sit ad mare versus oppositas, defertatque insulas, & gentes extraneas distenta, quarum armis potest procliuem ingressum pandere, Pechini aulæ à qua plurimum distat Regibusque suspecta; fidei verò per se ancipitis, maximè quæ montes, & maritima incoluntur, grassatoribus referta, vicina prædari solitis, pro-
 nisque in partes discedere, partésque & patriam, aut lucro, aut pre-
 tio

90.

Canton. Prouinc. suspicaciss. in exteros.